

Meløy kommune

Gammelveien 5
8150 Ørnes

Deres ref:

Vår ref: 2023/149011

Dato: 06.09.2023

Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

KOMMUNEPLANENS AREALDEL 2023-2035 FOR MELØY KOMMUNE - FAGLIGE MERKNADER PÅ DRIKKEVANNsområdet

Det vises til deres dokument av 06.07.2023: Høring – kommuneplanens arealdel for Meløy kommune 2023-2035, Deres ref. 21/1710 23/17187

Som høringsinstans i planarbeid har Mattilsynet i oppgave å bidra til at planene ivaretar nasjonale og regionale interesser innenfor områdene drikkevann, plantehelse, fiskehelse/fiskevelferd og dyrehelse/dyrevelferd.

Vi gir her en uttalelse som kun omhandler *drikkevann*. Mattilsynet vil i eget brev også gi uttalelse evt. innsigelse på området fiskehelse/fiskevelferd (akvakultur).

Vi forventer at de hensyn som er gitt i Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 (vedtatt 20. Juni 2023) legges til grunn i arbeidet. Om hensyn til drikkevann står følgende: *Kommunene har ansvar for å sikre husholdningene og næringslivet tilgang på tilstrekkelige mengder helsemessig trygt drikkevann. Dette er en forutsetning for god helse og et velfungerende samfunn. Sikring av drikkevannskilder og areal til infrastruktur for vannforsyning og avløp, er derfor en viktig del av kommunale planer. Vannforekomster som benyttes til vannforsyning må beskyttes mot forurensning med hensynssoner med tilhørende planbestemmelser. Dette kan også bidra til å redusere behovet for rensing ved produksjon av drikkevann.*

Det samme gjelder Nasjonale mål for vann og helse (vedtatt 22.mai 2014). Det bør framgå av planbeskrivelsen hvordan relevante nasjonale mål og forventninger blir ivare tatt i planforslaget.

Vi forventer at det lages rekkefølgebestemmelser som sikrere etterlevelse av gjeldende regelverk og at dette blir videreført inn i det øvrige planarbeidet i kommunen.

Kommunen skal i samsvar med Lov om folkehelsearbeid (folkehelseoven) kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider arealdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk.

Arealformål, bestemmelser og hensynssoner

Mattilsynet forventer at følgende punkter blir ivare tatt i kommunens nye arealplan;

Drikkevannshensynet i kommuneplanens arealdel

Vi forventer at drikkevannshensynet kommer tydelig fram i arealformålene, sammen med synlige hensynssoner og konkrete bestemmelser.

Kommunen skal i samarbeid med vannverkseieren vurdere behovet for restriksjoner for å beskytte råvannskilder, vanntilsigsområder og annen kritisk infrastruktur (eks. drikkevannsbasseng i fjell), og det må vurderes om det skal avsettes hensynssoner med tilhørende planbestemmelser etter §§ 11- 7, 11-8 og 11-9 i plan og bygningsloven, jf. drikkevannsforskriften § 26. Vannverkseieren skal gjennomføre en farekartlegging og farehåndtering i tråd med kravene i drikkevannsforskriften § 6, og denne farekartleggingen skal være grunnlaget for restriksjoner/bestemmelser som knyttes til den enkelte hensynssone og arealformål.

1. Oversikt over drikkevannskilder

Drikkevannskildene må være synlige i plankartene sammen med hensynssoner og bestemmelser. Behovet for restriksjoner gjennom arealformål, synlige hensynssoner og med tilhørende konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates skal vurderes ved følgende områder:

- Hovedkilder med vanntilsigsområde (overflatekilder og grunnvannskilder)
- Reservevannkilder og framtidige kilder med vanntilsigsområder
- Kommunale og private vannkilder med tilsigsområder
- Kritisk infrastruktur i vannforsyningen (eksempel overføringsledninger, drikkevannsbasseng etc.)

For hensynssone til drikkevannskildene skal det være relevante, og i tilstrekkelig grad konkrete bestemmelser om tiltak og aktiviteter som ikke tillates.

2. Oversikt og vurdering av vann og avløp i kommunen

Vann og avløp (VA) er kritisk infrastruktur. En systematisk oversikt og vurdering av vann- og avløpssituasjonen i kommunen bør inngå i samlet grunnlag for videre utvikling, utbygging og arealbruk. Slik kan kommunen ta hensyn til drikkevann og leveringssikkerhet ved arealdisponeringer og tillatelser som følger av KPA.

Rekkefølgebestemmelser

Vi forventer at det lages konkrete rekkefølgebestemmelser. Rekkefølgebestemmelsene må videreføres til hver enkelt reguleringsplan som utarbeides.

3. Arealformål - Bebyggelse og anlegg

Tilknytning til eksisterende vannforsyning, eller større fellesanlegg

Når det planlegges utlegging av nye bolig- (herunder fritidsboliger) eller industriområder, eller fortetting innenfor eksisterende bebyggelsesområder, må kommunen vurdere muligheten for å knytte disse til eksisterende vannforsyningssystemer i nærheten eller om nødvendig til nytt fellesanlegg.

Kommunen må ha målsetninger om å øke tilknytningen til eksisterende vannforsyningssystemer.

Mattilsynet forventer at kommunen lager en plan for at alle fastboende innbyggere har tilgang til nok og trygt drikkevann.

4. Arealformål - Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Hensynssoner og bestemmelser skal fastsettes. KPA må stille krav om at en helhetlig kartlegging og vurdering av vann og avløp skal utarbeides i hver enkelt reguleringsplan. Det må foreligge en teknisk plan for vannforsyningen før det gis tillatelse til tiltaket. Planen skal være utarbeidet av kompetente personer og inneholde informasjon og vurdering av relevante forhold og gjennomførbare løsninger. Vann-, avløp- og overvannsplan (VAO-plan) må være godkjent av relevant fagmyndighet i kommunen før første gangs høring. Bestemmelsene må videreføres som rekkefølgebestemmelser i reguleringsplanene.

5. Arealformål - Landbruks-, natur- og friluftsførmål samt reindrift - med underformål b) areal for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse.

Spredt bebyggelse (leveringssikkerhet og beskyttelse av vannforsyning)

For spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse, må det komme fram i bestemmelsene at disse skal tilkobles en drikkevannsforsyning som leverer hygienisk betryggende drikkevann og drikkevann i tilstrekkelige mengder. Det kan være tilkobling til eksisterende vannforsyninger (fellesanlegg), eller at det etableres ny vannforsyning.

Kommune og eiere av vannforsyningssystem må sørge for beskyttelse av råvannskilder og vanntilsigsområder gjennom reguleringsplanen, ved at det reguleres inn hensynssoner og aktivitetsbegrensninger.

Det må være bestemmelser som krever at tiltakshaver før byggestart må dokumentere at planlagt vannforsyning gir både nok og trygt drikkevann, slik det kreves av PBL § 27-1.

Planen må også inneholde bestemmelser om at alle etablerte boliger, hytter og næringsbygg skal være tilkoblet fellesanlegget, og at det ikke tillates etablering av privat vannkilde/avløp i planområde.

Faglige merknader – leveringssikkerhet og beskyttelse av drikkevann

I planbestemmelsene for Meløy kommune, *Bestemmelser og retningslinjer for kommuneplanens arealdel 2023-2035*, står det i punkt 3.2.2 at det skal utarbeides rammeplan /overordnet plan for vann, avløp og overvann i forbindelse med planarbeidet. Under bestemmelsen følger retningslinjer som skal følges.

I plankart over *sikringssoner H110* er nedslagsfeltene for følgende vannverk kommet inn med hensynssoner: Glomfjord vannverk, Halså vannverk, Reipå/Støtt vannverk, Spildra vannverk, Vassdal vannverk, Meløy vannverk og Åmnes vannverk. De to siste er private vannverk, mens de andre er kommunale. Bolga kommunale vannverk er grunnvannskilde og er spesielt omtalt i pkt. 5.1.2. Her gjelder tinglyste klausuleringsbestemmelser.

Arealplanen omhandler alle kjente drikkevannskilder som leverer 10m³ vann per døgn (krav til plangodkjenning) med unntak av Åg private vannverk som leverer vann til minimum 80 fastboende personer på Ågskardet. Dette er en overflatekilde, og det er uvisst om vannverkseier har råderett over nedslagsfeltet (tinglyste klausuleringsbestemmelser).

Plankartet følges av utfyllende bestemmelser om hva som ikke tillates av aktiviteter i hensynssoner for drikkevann og utdypende retningslinje for drikkevannskilder. (4.5.7). Videre er det presisert at innenfor sikringssone H110 drikkevann skal *hensynet til drikkevann være overordnet* andre samfunnsinteresser. (Bestemmelser til sikringssoner)

Arealplanen er klar på at i områder avsatt til bebyggelse og anlegg kan utbygging ikke finne sted før teknisk infrastruktur (herunder transportkapasitet og kapasitet på vann- og avløpsnett) og sosial infrastruktur er *tilfredsstillende etablert*. (Pkt. 3.3 Rekkefølgekrav)

For drikkevann har dere retningslinjer og viktige føringer som sammen skal beskytte drikkevannsressurser og slik sikre både *tilstrekkelig* og trygt drikkevann.

Kommunene skal prioritere og beskytte drikkevannskilder i arealplanleggingen. Her ligger også føringer om at kommunene skal kartlegge alle drikkevannsføremøster i egen kommune for å kunne vurdere risiko ved utbygging og endret arealbruk. Kommunen skal i samsvar med folkehelseloven kapittel 2 ta drikkevannshensyn når den utarbeider samfunnsdelen av kommuneplanen og reguleringsplaner, samt når den gir tillatelser etter relevant regelverk, jf. § 26 i drikkevannsforskriften.

Meløy kommune har seks kommunale vannverk. Kilde og nedslagsfelt for disse vannverkene ligger inne med hensynssoner i plankart 2023-2035.

Mattilsynet kjenner til tre private vannverk som leverer 10 m³ vann eller mer per døgn i Meløy kommune. Ett av disse er ikke omfattet av hensynssoner i arealplanen. Det er ukjent om det finnes andre mindre private vannverk i arealplanens område.

Meløy kommunes hovedplan vann 2022-2029 omhandler beskrivelser og planer for alle de kommunale vannverkene, men ingen av de større private vannverkene som leverer vann til arealområdet er nevnt.

Vi mener at kommunen skal ha oversikt over *alle* de private vannverkene som leverer vann til kommunens innbyggere, herunder hvordan hygienisk sikring, kilde og nedslagsfelt er ivaretatt. En slik oversikt og en vurdering av tilstanden til disse, mener vi må være en del av kommunens overordnede planer.

Med hilsen

Arnt Inge Berget
Avdelingssjef

*Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur.
Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.*